

۲۰۴۹ ۸۱۱
به نام خداوند جان و خرد

قطره ای از اقیانوس وحی

(کشف الایات غزلی از حافظ)

جلد دوم

فاطمه سپهرنژاد

انتشارات بیرنگان

سرشناسه: سپهر نژاد، فاطمه
عنوان و نام پدیدآور: قطره‌ای از اقیانوس وحی (کشف‌الایات غزلی از حافظ)
جلد دوم / فاطمه سپهر نژاد
مشخصات نشر: تهران: تیرگان، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری: ۲۸۶ص.
شابک: ج ۱: ۸-۳۶۶-۳۲۴-۹۷۸-۶۰۰-۲ ج ۲: ۲-۳۷۱-۳۲۴-۹۷۸-۶۰۰-۲
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: حافظ، شمس‌الدین محمد، - ۷۹۲ق — معلومات — قرآن
موضوع: تفاسیر شیعه — قرن ۱۴
موضوع: شعر فارسی — قرن ۸ق. — تاریخ و نقد
موضوع: قرآن در ادبیات
شناسه افزوده: طبرسی، فضل بن حسن، ۴۶۸ - ۵۴۸ق. مجمع‌البیان
فی تفسیر القرآن. برگزیده، شرح
رده بندی کنگره: ۵۴۳۷PIR
رده بندی دیویی: ۱۳۲۸/۱
شماره کتابشناسی ملی: ۵۷۹۱۶۹۳

انتشارات تیرگان

تهران، صندوق پستی: ۱۱۴-۱۷۱۸۵، تلفن: ۵۹-۸۸۸۱۳ و ۹۱۲۶۱۱۵۱۲
Email: tati_pub@yahoo.com/ www.tirganpub.com

قطره ای از اقیانوس وحی

(کشف‌الایات غزلی از حافظ)

جلد دوم

مؤلف: فاطمه سپهر نژاد

طراح جلد: مریم میرحسینی مطلق ویراستار: منصوره شاهسون

لیتوگرافی صدف • چاپ‌خانه حیدری • صحافی حیدری

نوبت چاپ نخست: ۱۳۹۸ • شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شماره نشر ۵۷۳

شابک: ۲-۳۷۱-۳۲۴-۹۷۸-۶۰۰-۲

قیمت ۵۰۰۰۰ تومان

مقدمه:

دیوان حافظ برجسته‌ترین اثر قرن هشتم است. بسیاری از مورخان و تاریخ‌نویسان امروزی در سراسر جهان در نوشتن اشعار و آثارشان به این دیوان نظر خاص داشته‌اند. حافظ با کلام نافذ خویش تصاویر دقیقی از عشق، عرفان، خداپرستی و عاشق واقعی را ارائه داده است. اینک به سراغ این دیوان عظیم می‌رویم و با گلگشتی در کوچه باغ‌های شعر و سرود این عارف بزرگ نمونه‌هایی از اثرپذیری‌های حافظ را از قرآن کریم به تماشا می‌نشینیم. در این بررسی دو غزل از غزل‌های حافظ را انتخاب کرده‌ایم و سپس آیه یا آیاتی را که با آن بیت پیوند دارد ذکر می‌کنیم چرا که شمس‌الدین محمد حافظ قرآن را در سینه داشته و آن را با چهارده روایت از بر می‌خوانده و تقریباً در همه عمر خویش با آن سر و سری داشته است و بهتر از هر کسی

لطایف حکمی را با نکات قرآنی جمع کرده است.

حافظ جهان‌بینی عرفانی دارد و خواجه به عناوین مختلف از آیات قرآن آخذ کرده است که این الهام از آیات قرآن گاهی آشکار و گاهی نهان است و توانسته به کمک قرآن و آیات الهی اشعار خود را به‌گونه‌ای شگرف بر صفحه‌ی دل و زبان خود بیارود. چرا که او با قرآن عجین بوده و آن را در سینه‌ی خود حفظ کرده است می‌تواند اشعارش روان‌شناسی تداعی آزاد را به همراه داشته باشد بی‌تردید می‌توان گفت بعضی از اشعار حافظ در بردارنده‌ی صد آیه از قرآن یا بیشتر را دارند و یا مفهومی از قرآن را استنباط می‌کند که به صورت غیرمستقیم است، زبانش زبان عرفانی و آمیخته با مفاهیم قرآن است و می‌تواند ارتباطی به‌جا با قرآن برقرار سازد که بیانگر تعهد والای شاعر با عارفان و خداوند است و اوضاع پریشان جامعه را اعم از تزویر و دروغ و زهدنمایی را به تصویر کشیده است و با استفاده از آرایه‌های ادبی بخصوص تلمیحات و مُلَمَّعات به خلق اثری ماندگار اهتمام ورزیده است. و خواجه شیراز با این اشعار خود که قرآن را در ذهن و قلب هر خواننده و شنونده بیدار می‌کند رسالت انسانی خود را در برابر معبودش آدا کرده است.

به فضل خداوند متعال توفیق آن یافتیم که با نگرش در قرآن کریم و نهج البلاغه و تأثیر آن در کلام شاعر پر آوازه‌ی ایرانی «حافظ» به بیان ارتباط تنگاتنگ غزلی از دیوان حافظ با آیات قرآن کریم و سخنان امام علی (ع) در نهج البلاغه بپردازیم.

لذا بعد از آوردن هر بیت از ابیات این غزل ابتدا اشاره‌ای به

اقتباسات، تلمیحات و تضمینات قرآنی داشته و سپس در شرح بیشتر این آیات در میان تفاسیر معتبر شیعی به تفسیر مجمع البیان تألیف عالم و مفسر گرانقدر مرحوم فضل بن حسن طبرسی استناد میکنیم. در پایان بر خود لازم می‌دانم از دوست و همکار گرامی خانم دکتر منصوره شاهسون که در نوشتن این کتاب بنده حقیر را یاری فرمودند صمیمانه سپاسگزاری نمایم.